

VI ÄR LEDSNA. Vi har ingen färjkarl mer. Färjkarlen är död. Två sjöar, ingen färjkarl. Ut till öarna kommer du numera om du har en båt. Eller om du är en båt. Eller så simmar du. Men försök simma när isflaken klonkar i vågorna likt ett vindspel med tusen stavar.

Teoretiskt sett kan du gå runt sjön till fots, hela vägen ut-med vattnet. Fast vi har försummat gångstigen. Marken är sumpig och spängerna murkna och eländiga, buskaget har brett ut sig, brösthögt står det i vägen för stigen.

Naturen tar tillbaka det som är hennes. Skulle man säga på annat håll. Det säger inte vi. För det är vrövel. Naturen är inkonsekvent. Naturen går inte att lita på. Och du gör bäst i att inte bygga några visdomsord på något du inte kan lita på.

Nedanför ruinerna av det som en gång i tiden var Schielkes gård har någon gjort sig av med halva bohaget på strandsluttningen, där sjön ömt berör landsvägen. Ett kylskåp sitter fast i den gyttjiga jorden, med en burk tonfisk kvar inuti. Det berättade färjkarlen för oss. Och att han hade blivit rasande. Inte apropå sopor i allmänhet, utan apropå tonfisk i synnerhet.

Nu är färjkarlen död, och vi vet inte vem som hädanefter ska berätta för oss vad stränderna har för sig. Vem ska nu säga så vackra saker som: ”Där sjön ömt berör landsvägen” och:

”Det var tonfisk från de fjärran norska haven.” Sådana meningar är det bara färjkarlar som kan.

Sedan murens fall har vi inte tänkt ut några fler bra visdomsord. Färjkarlen var en god berättare. Men du ska inte tro att vi i denna sårbara stund frågar Djupsjön, som blivit ännu djupare nu utan färjkarlen, hur den mår. Eller att vi frågar Storsjön, som dränkte färjkarlen, vad den hade för motiv.

Ingen såg hur färjkarlen drucknade. Lika bra det. Vad finns det att se när någon drunknar? Det är ingen vacker syn. Han måste ha gett sig ut på kvällen, det låg dimma över sjön. I gryningens första ljus drev en ensam eka runt på vattnet, tom och överflödig likt en avskedskyss ut i tomma luften.

Dykare kom. Fru Schwermuth lagade kaffe åt dem, de drack kaffet och såg ut över sjön, sedan steg de ned i sjön och fiskade upp färjkarlen. Stora män, blonda och ordkarga, alla deras verb i imperativ, langar upp färjkarlen. Står där på stranden i sina trånga dräkter, svarta och stela likt utropstecken ditsatta av döden. Äter vegetariska smörgåsar, dryper.

Färjkarlen begravdes och klockaren sumpade att göra sitt jobb, det ringde en och en halv timme senare, då satt alla redan och drack begravningskaffe på *Perrong 1*. Klockaren orkar ju knappt ta sig upp för en trappa längre utan hjälp. Kvart över tolv häromdagen ringde han i klockan arton gånger, och vred axeln ur led på kuppen. Trots att vi har en automatisk ringning och Johann, lärlingen. Men klockaren tycker inget vidare om någon av dem.

Det går fler och dör än det föds nya. Vi hör hur gamlingarna blir allt ensammare. Ser på medan de unga inte smider

några planer. Eller då de överger planen. I våras miste vi busslinje 419. Några generationer till, brukar folk säga, sedan håller det inte längre. Vi tror: det håller. På något sätt har det alltid hållit. Pest och krig, farsoter och hungersnöd, liv och död har vi överlevt. På något sätt håller det.

Fast nu är färjkarlen död. Vem ska suputerna vända sig till när Uli har slängt ut dem? Vem ska organisera snitslade skattjakter på öarna åt besökarna från Stor-Berlin så snitsigt att ingen hittar någon skatt och barnen sedan gråter stilla på färjan och mödrarna artigt besvärar sig hos färjkarlen och fäderna i dagar grubblar på var någonstans det kan ha gått fel, och ifrågasätter först de nya delstaterna, sedan sin manlighet, och väl i land igen äter de ett äpple och fortsätter sin cykelfärd på sina desillusionerade cyklar mot Östersjön och kommer aldrig mer tillbaka? Vem?

Färjkarlen är död och de andra döda undrar, vad har en färjkarl under jorden att göra? Han kunde gott ha stannat kvar i sjön, och så var det bra med det.

Ingen säger, det är jag som är den nye färjkarlen. De få som förstår att vi verkligen behöver en ny färjkarl begriper sig inte på färjor. Eller hur man tröstar vattendrag. Eller så är de för gamla. Andra låtsas som om vi aldrig någonsin haft någon färjkarl. Och så finns det de som säger: Färjkarlen är död, länge leve båtuthyrningen.

Färjkarlen är död och ingen vet varför.

Vi är ledsna. Vi har ingen färjkarl mer. Och sjöarna är återigen vilda och mörka och ser sig om, iakttar.

MACKEN HAR BOMMAT IGEN, för att tanka måste du till Woldegk. I snitt kör byn sedan dess mindre runt, runt i byn och mer raka vägen till Woldegk, och de som kan sin Theodor Fontane utantill reciterar Theodor Fontane. I snitt är det snarare ung än gammal som saknar macken. Inte bara för bensinen. Även för KitKat och en öl i näven och *Unforgiving*, smak *Orange Inferno*, energidrycken som erövrar de östtyska bensinmackarna med storm med 32 milligram koffein per 100 milliliter.

Lada, som kallas Lada för att han som trettonåring tog sin farfars Lada och körde till Danmark, har i dag för tredje gången på tre månader parkerat sin Golf i Djupsjön. Har det något med den saknade bensinmacken att göra? Nej. Det har något med Lada att göra. Och med strandvägen som teoretiskt sett lämpar sig utmärkt för tvåhundra kilometer i timmen.

Sjön bubblade. På stranden satt Johann och Stumme Suzi och tyckte först att det var kul, sedan inte lika kul. Det gick en minut. Johann tog av sig pannbandet och hoppade i, och han är den sämste simmaren av alla. Den yngste också. Pojke bland män. Förgäves. Lada dök upp av sig själv. Med fimpen kvar i mungipan. Blev tvungen att halvrädda Johann lite också.

Fürstenfelde. Invånarantal: ojämnt. Våra årstider: vår, sommar, höst och vinter. Sommaren leder helt klart. Vår som-

mar är knappast sämre än vid Medelhavet. I stället för Medelhav har vi sjöarna. Våren är ingenting för allergiker och ingenting för fru Schwermuth från Hembygdsgården, hon blir depressiv om våren. Hösten är tudelad i tidig höst och sen höst. Under senhösten har lantbruksmaskinisturismen etablerat sig. Stadsfäder tar med sina söner på lantbruksmaskinsbeskådning på natten. Söner: exalterat paralyserade av chock inför vidunderliga trrraktorer, trrröskor och harrrrvar. Historien om vintern i en by med två sjöar är alltid en historia som börjar när sjöarna fryser och slutar när isen smälter.

”Vad ska du göra med kärnan nu, då?” frågade Johann Lada, och Lada som inte direkt är någon nybörjare när det gäller sådana saker som att fiska-upp-bilar-ur-sjön-och-fådem-att-rulla-igen, sa: ”Hämtar jag i dagarna.”

Stumme Suzi kastade ut spöet igen. På grund av Ladas lilla missöde hade han tagit en paus. Suzi är passionerad fiskare. Föds du stum är du liksom så att säga predestinerad för fiske. Fast vadå stum, förresten? Politiskt korrekt vore: trasigt struphuvud.

Johann klappade nästan omärkligt en rytm mot sina lår. I morgon har han sitt klockarprov. Han har komponerat en trudelutt speciellt för festen och tänker slå den med kläpparna. Handringning kallas det. Lada och Suzi vet inte om det. Lika bra det, för annars blir det bara en massa dumma kommentarer.

De tre unga männen tog av sig inpå bara kallingarna. Johann och Lada för att kläderna skulle torka, Suzi av solidaritet. Ladas oklanderliga muskulatur, Suzis oklanderliga

muskulatur. Johans revben. Suzi kammar håret bakåt, kammen är alltid med, en utrotningshotad gest. En draksvans i pannan, den mäktiga drakkroppen runt Suzis nacke, det eldsprutande drakhuvudet på skulderbladet. Suzi, vacker som femtioalets italienska filmer. Suzis mamma brukar titta på dem och snyfta.

Gräshoppor. Svalor. Getingar. Allesammans väldigt trötta, väldigt.

Hösten är ju redan kommen.

Den här dagen var årets sista varma dag. Sista dagen då du lugnt kunde ligga i bara kallingarna i gräset och skalbaggarna klättrar runt på dig som vore du ett naturligt hinder i ändmoränlandskapet, vilket du på sätt och vis också är. Kommer du härifrån vet du sånt: den sista varma dagen. Inte tack vare svalorna eller tack vare väderappen. Du vet det därför att du har klätt av dig och lagt dig ned, om du är flicka har du stuckit tårna i sanden. Om du inte är någon flicka har du inte gjort någonting med tårna utan bara lagt dig ned. Och där ligger du och tittar upp i himlen och det råder ingen tvekan: i dag – den sista varma dagen. Om det som av ett under ändå kom en till skulle det inte betyda något. Den här dagen var den sista.

Lada och Johann iakttog Suzi och gav honom tips, han fick nämligen inte napp. Försök under asken i stället, det är för varmt för fiskarna, du vet. Suzi klämde fast fiskespöet mellan benen och gestikulerade. Lada förstår Suzis språk ganska bra. Egentligen förstår han det ganska dåligt, men han har liksom känt Suzi i evigheter. ”Tiden tillhör oss”, översatte han åt Johann. Som såg frågande på honom. Lada ryckte på axlarna,

loskade i sjön. På strandvägen kom Anna cyklande. I lilla spaghettikläningen, du vet. Johann började spontant att vinka, som pojkar gör. Anna tittade rakt fram.

”Men, hur vinkar du?” Lada boxade till Johann på axeln. Ute på sjön puttrade en utflyktsbåt. Lada busvisslade. Rörelse uppstod i turisthattarna. Lada vinkade, turisterna vinkade tillbaka. Turisterna tog bilder. Då visade Lada turisterna fingret.

”Det där räknas inte, de är turister, de vinkar vad som än händer”, sa Johann.

Lada boxade till honom igen. På Ladas axel visar en varg tänderna. På Ladas rygg står det: *The Legend*.

”Vad glor du på?”

”Jag ska också tatuera mig.”

”Hörde du, Suzi? Lillskiten tänker tatuera sig. Grymt.”

En sak har Johann lärt sig av umgänget med Lada: att inte tappa självbehärskningen. Vara strong. Låta sig provoceras: svaghet. ”Betyder den någonting?” frågade han. Suzi har också en varg, på vaden.

Lada såg honom i ögonen. Loskade åt sidan. ”Vargen kommer tillbaka.” Han talade väldigt långsamt. ”Tyskland blir åter Vargland. Från Polen och Ryssland, tusentals kilometer färdas de. Härliga djur. Jägare. Säg flock!”

”Flock.”

”Tungt, eller hur? Så kraft i det ordet! Suzi och jag, vi är förespråkare för vargen.” Lada tog tag om Johanns nacke. ”Det här stannar mellan oss, fattar du? Vi har hämtat hit varg. Från Lausitz. Förr fanns det nämligen varg här. Fråga din

morsa. På Zervelinheden, uppe vid raketbasen. Där släppte vi ut dem.”

Behålla lugnet. Fortsätta fråga. Ibland jidrar Lada så här goja bara för att skrämja Johann. Suzi vände sig om, tjuvlyssnade uppmärksamt. Johann harklade sig.

”Hur många då?”

”Ha! Kul. Jag trodde lätt att du skulle fråga hur. Fyra. Två ungvargar, två vuxna. Och grabben, bara så du vet: Det här är allvar. Och du håller käften, är det klart?”

”Visst.”

”Bra.”

Suzi hade en på kroken. Kort motvärn. En liten karp. Suzi kastade tillbaka den.

Lada reste sig upp. ”Kom, grabbar, vi drar till Uli. Suzi bjuder.” Och så blev det mycket riktigt, eftersom Lada är en sån som håller sitt ord.

KARPEN KAN KÄNNA MATRIVALITET. När fiskar äter, då kommer den. På hösten vid sjunkande vattentemperaturer behöver den allt mindre näring.

Bålgetinghannarna parar sig med de unga drottningarna och dör som sig bör. De unga drottningarna inrättar sig under mossan, i de murkna träden, i trollsländornas drömmar tills våren nalkas.

I Kiecker, den gamla skogen, mejslar hackspetten ut millisekunderna av vår dödlighet.

Hösten är ju kommen.

Flocken är vaken.

DET ÄR PRECIS ETT ÅR SEDAN, dagen före den senaste festen, som Uli rörde ur sitt garage, ställde upp en sittgrupp och fem bord och en eldtunna, hängde upp ett förhänge av rödgul tyll för det enda fönstret och spikade upp en kalender med polskor som lutar sig mot motorcyklar, halvt om halvt ironiskt, halvt om halvt estetiskt. En Sternibärs kostar åttio cent, en Stieri nittio, öl och nubbe en och femtio, och på helgerna kan man titta på fotboll, och karlarna högaktar honom för allt detta, även om ingen säger det.

Vi dricker i Ulis garage för att det inte finns någon annanstans där sittmöjligheter och lögner och ett kylskåp kommer samman så att det blir trivsamt för karlarna med varandra och med alkohol, fast samtidigt inte *för* trivsamt. Ingenstans som inte är hemma finns det bärs och *Sky Bundesliga* och rökning och sinsemellan under tak och på gångavstånd.

All respekt åt *Perrong 1*. Men på *Perrong 1* vill du inte pimpla. Där vill du unna dig en middag, kanske fira något jubileum. För försök supa dig full medan plastblommor och cykelturister tittar på dig. Då och då ser Veronika till att det finns äkta tulpaner. Men försök supa dig full medan äkta tulpaner tittar på dig.

I Ulis garage luktar det sötaktig motorolja. Porten pryds

av gamla motorcykelmärken och öltreklam och på en skylt sitter riksörnen tillsammans med texten *Tyska kejsarriket*. Nog stämmer det, att det mest kommer karlar från nybyggarna. Ibland blir det hetsigt. Ingen fara. Inget hat. Ibland förstår du inte dina egna ord. I efterhand är du glad för det. Ibland berättar någon, och alla lyssnar. I kväll, sista rundan, kommer gamle Imboden att berätta. Imboden är i vanliga fall en stillsam, men våldsam drinkare. För tre år sedan dog hans fru, det var då han över huvud taget började. Uli säger att han nu måste ta i kapp alla nyktra år.

I garaget talade man om festerna från förr apropå festen i morgon, och att det förr fanimej firades så mycket bättre. Ingen kunde till exempel dra sig till minnes ett färskt, tillfredsställande slagsmål mellan vuxna män. Förr hade det varit rutin. I dag är det bara ungdomen som slåss. "Vidrigt dessutom", skrattade Lada, och ingen annan skrattade.

Ja, och nu reser sig Imboden och går ut för att rasta draken, men innan han lämnar rummet – garaget har ingen toa, men utanför står det ett slags träd – säger han: "Vänta lite, nä nu jävlar. Det här var märkligt."

Sedan några veckor tillbaka sitter det en färgglad teckning på kylskåpet. Ulis barnbarn, Rike, är i den åldern. Teckningen visar morfar och Rike i en liten kvadrat, det är garaget. När Uli satte upp teckningen tog han ned de nakna polskorna. Följdriktigt kallade männen Uli "moffa" i några dagar. Sedan glömde de bort det och kallade honom Uli igen.

Alla får supa hos Uli, även mer än de orkar. Men när någon inte längre orkar ligga ned utan att hålla i sig, och dessutom

vill dra med sig några andra dit ned för att göra upp om ditten eller datten, då nickar Uli åt Lada, och Lada ledsagar eller bär ut personen i fråga.

Alla kan prata mer och tycka mer hos Uli än någon annanstans. Men om någon fortsätter att prata eller tycka efter det att Uli har fått nog, då nickar Uli åt Lada.

Man betalar mindre hos Uli än någon annanstans. Men om någon inte betalat allt efter en månad, då nickar Uli åt Lada.

Alla kan dra ett skämt hos Uli som inte alla tycker är kul. Men om någon menar något på allvar som inte alla tycker är kul, då nickar Uli åt Lada.

Alla kan gråta hos Uli, även högt. Men ingen gråter hos Uli.

Alla kan berätta en historia från förr hos Uli, oftast lyssnar de andra.

Imboden är tillbaka från sin pissrunda, och Imboden berättade.

UNDER ETT BOKTRÄD I DET GAMLA SKOGSBRYNET ligger rävmor stilla i löven. Därifrån, där skogen möter fälten, vete, korn, raps, ser hon ut över den lilla ansamlingen av människogryt belägna på en mycket smal strimma land mellan två sjöar, som om människorna i sin obändiga vilja att göra det så trivsamt som möjligt för sig skurit en sjö mitt itu för att precis där mitt emellan, bördigt och praktiskt beläget direkt invid två sjöstränder, bereda plats åt sig och sina ungar, plats åt sina fasta vägar som de sällan lämnar, plats åt sina näringsgömmor, sina stenar och metaller och åt dessa mängder av allehanda andra pryglar som de samlar på hög.

Rävmor anar den tid då sjöarna ännu inte existerade och inga människor hade sina revir här. Hon anar is som jorden burit ut till horisonterna. Is sköt land framför sig, förde med sig stenar, eroderade jorden, höjde den till kullar som böljar sig än i dag, tiotusentals rävår senare. I dess sköte vaggar två vattendrag, i dess bröst sitter rötterna från den gamla skogen där rävmor har sitt gryt, en tunnel, inte särskilt djup, lånat av grävlingen, med de båda rävungarna inuti – förhoppningsvis! – och inte som häromsistens förebrående väntandes utanför när hon än en gång bara kom hem med skalbaggar. Höken cirklade redan.

Den jordiga honungen från ungarnas hud skulle hon känna igen bland tusentals aromer, även nu, trots den falska vinden, är hon säker på dess sötma i skogens djup. Även hungern är hon säker på, den beständiga, bistra hungern. En unge, sjuklig och dan kom den till världen, har redan dött för henne. De båda andra visar sig vara skickliga med skalbaggar. Skutten efter musen – från stillastående nästan lodrätt upp i luften – är än så länge för mycket lek: ofta glöms bytet bort i skuttet.

Rävmor lyfter på huvudet. Hon söker efter människorna. Det är inga i närheten. Från deras gryt stiger en värme som påminner om trä. Och där finns även smaken av döda växter, av välnärda hundar och katter, av andligt vingklippta fåglar och mycket annat som inte går att inordna. Vissa saker fruktar hon. Andra saker skäms hon för. Det mesta är henne likgiltigt. Och så dynga, och ull, och jäsning och höna och död.

Höna!

Bakom flätad metalltråd i träskjul: höna! Till hönan, dit vill rävmor i natt.

Hennes ungar rör sig allt längre bort från grytet. Rävmor anar att den här natten kan komma att bli hennes sista jakt på deras hungriga uppdrag. Snart drar de i väg själva och söker sig ett eget revir. Till farväl vill hon ge dem något gott, något speciellt. Inga skalbaggar eller maskar, inga halvätna frukter kvarlämnade av människorna, utan – ägg. För att ingenting har en bättre arom än detta delikata, tunna skal, för att ingenting gör så gott som denna simmiga söta äggula.

Att ta sig in i en hönsgård är aldrig lätt. Även om den inte vaktas av någon hund och människorna sover. Fåglarnas klor

fruktar hon inte. Men nästintill omöjlig är själva äggtransporten. Hennes tidigare försök hade slutat uselt, om än utsökt. Den här gången tänker hon stänga sin käft lika varsamt som i leken med ungarna. Den här gången tänker hon inte ta två åt gången, utan komma tillbaka en gång till för det andra.

En grävlingshona kikar fram ur dungen. Rävomor vädrar ormbunke på henne och fruktan. För vad? Fladdermössen viner fram ovanför hennes huvud. Fåordiga kamrater, för snabba för ett skämt, fladdrar nervöst därifrån. I skogsbrynet rådslår ett vildsvinsgäng om jakten. Oberäknliga grannar, lättirriterade, men omtänksamma. Smakar gott av moras, svavel, gräs och tjurskallighet. Diskuterar nu rusigt, ropar skarpt på sitt kantiga språk, knuffar på varandra, skrapar med klövarna.

Deras oro sätter fart på rävmor. Hon travar i väg, vill snabbt lämna dessa lynniga bakom sig.

Det däruppe bär en mullrande åska. Det gillar inte att rävmor är ute. Det varnar henne. Hotar henne.